

Vstupná baroková brána na zámku v Haliči

Halič 28. decembra (TASR/Tablet.TV)



Vyrezávaná baroková dubová brána s rozmermi 4 x 3,5 metra sa stala novou dominantou priečelia Haličského zámku nad obcou Halič v okrese Lučenec. Jej inštalácia je súčasťou obnovy zámku, v rámci ktorej v jeho priestoroch vznikol hotel Galicia Nueva.

Brána má dve hlavné krídla, strednú bránku pre peších a zasklený nadsvetlík v drevenom ráme. Vysoký rezbársky reliéf má bohatú ornamentiku s motívmi zo stočených akantových listov, z volút, barokových tvarov mušlí a rastlinných úponkov. Barokový štýl majú aj kované prvky brány.

Podľa slov Dušana Novotu, majiteľa firmy Novota Art, ktorá bránu navrhla aj zhotovila, bolo prvým krokom vytvorenie šablóny priamo na Haličskom zámku. „V ateliéri sme potom podľa nej na veľkom pláte nakreslili bránu v mierke 1:1 so všetkými štukovými detailmi, rozvrhli sa čapovania, dlaby a rímasy. Na základe tohto modelu sme začali vyrábať drevený korpus brány,“ načrtol výrobný postup.

Na výrobu svojho diela potrebovali široké dubové drevo s hrúbkou osem centimetrov. „Nakoniec sa nám ho podarilo zohnať v Rakúsku a pochádza až z Chorvátska,“ dodal Novota s tým, že pri výrobe nepoužívali žiadne veľké stroje. „Bránu sme vyrábali ručne v malej rezbárskej dielni, za použitia ručného náradia,“ podotkol.

„Haličský zámok je objekt, ktorý bol v stredoveku hradnou pevnosťou a v 18. storočí bol barokovo prestavaný. Aj táto brána preto vychádza z barokových ideí, aby zapadala do rovnakého obdobia,“ doplnila autorka brány Oľga Novotová s tým, že inšpiráciou im boli zachované barokové brány z kaštieľov a iných historických objektov na Slovensku.

Prvá písomná zmienka o Haličskom zámku siaha do roku 1386, kedy kráľovná Mária povolila Štefanovi Lossoncymu postaviť na tomto mieste kamenný hrad. Sobášom Anny Lossonczy sa hrad od 16. storočia stal na dlhé obdobie majetkom jedného z najstarších šľachtických rodov v Uhorsku, rodu Forgach. V ich vlastníctve bol od roku 1554 do roku 1948.

Od konca 90. rokov 20. storočia bol objekt nevyužívaný. Terajší vlastník zámku, spoločnosť IMET, ho získala od Banskobystrického samosprávneho kraja za 48 miliónov korún a realizovala jeho kompletnú obnovu s nákladmi vo výške zhruba 14 miliónov eur.